Dosarul nr.2a-826/24 (2-24054543-03-2a-30072024)
Judecătoria Bălți, sediul central
Judecător E. Balan

CURTEA DE APEL NORD
D E C I Z I E

04 noiembrie 2025 **municipiul Bălţi**

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Ivan Parii și Natalia Costaș,
grefier Olga Topada,
examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de Calmațui Maxim reprezentat de avocatul Duca Denis împotriva hotărârii judecătoriei Bălți, sediul central din 15 iulie 2024 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Calmațui Maxim către Craevscaia-Derenova Cristina privind obligarea dezmințirii informației false și defăimătoare,

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

1. La 21 mai 2024 reclamantul Calmațui Maxim a formulat o cerere de chemare în judecată către Craevscaia-Derenova Cristina prin care a solicitat:

- ✓ obligarea pârâtei să dezmintă prin aceeași modalitate de răspândire prin luarea cuvântării la adunarea Consiliului municipal al Primăriei mun.Bălți, cu participarea reprezentanților mass-media, sau, după caz altă modalitate adecvată situației, a informației răspândite în cadrul ședinței Consiliului mun.Bălți din 28.03.2024, cu participarea reprezentanților mass-media și anume să dezminte următoarea informație: „Не имея полноценного такого опыта, Максим Калмацуй, вы наверное, при помощи вашей групировки в лице, может быть, примара, госпожи Елены Грицко, господина Плешки принялись рисовать фальшивые документы. А теперь, уважаемые советники, я хочу вам открыто заявить, что вы протащили Калмацуя через все етапы конкурса посредством фальшивых документов. Нам, членам конкурсной комиссии были представлены следующие фальшивые документы, а именно: фальшивый трудовой договор, по которому Максим Калмацуй работал в норвежской фирме якобы прорабом. Да, он действительно работал в этой фирме, доамна Елена, но не в качестве прораба, как он указал в этом фальшивом документе… В этом договоре – фальшиво все, начиная с того, что такого договора организация не заключала с вами, оказывается, господин Калмацуй! В этом договоре – фальшивая должность. В этом договоре

который нам, членам конкурсной комиссии представили, - фальшивая печать и даже фальшивая подпись директора – доамны Ольги, которая официально мне это подтвердила при официальном запросе. Но вы здесь не остановились, вы пошли дальше и нам, членам конкурсной комиссии, представили фальшивую характеристику на норвежском языке с той же фальшивой печатью".

În traducere: „Fără a avea o asemenea experiență deplină, Dumneavoastră, Maxim Camațui, posibil, cu susținerea grupului Dumneavoastră, reprezentat de primarul doamna Elena Grițco, domnul Plești ați început să desenați acte false. Și acum, dragi consilieri, vreau să vă spun deschis, că l-ați „tras" pe Calmațui prin toate etapele concursului în baza unor acte false. Nouă, membrilor comisiei de concurs, ni s-au prezentat următoarele acte false și anume: contract de muncă fals, conform căruia Maxim Calmațui ar fi lucrat într-o companie norvegiană în calitate de maistru. Da, doamna Elena, el într-adevăr a lucrat în această companie, dar nu în calitate de maistru, așa cum a indicat în acest act fals. Mai mult ca atât, voi cere ca aceste mostre să fie distribuite prin sală pentru ca toți consilierii să le poată vedea. Totul în acest contract este fals, începând cu faptul, că compania nu a încheiat un astfel de contract cu Dumneavoastră, domnule Calmațui. Acest contract conține o funcție falsă. În acest contract, ce ne-a prezentat nouă, membrilor comisiei de concurs, este aplicat un sigiliu fals și chiar o semnătură falsă a directorului, doamna Olga, care mi-a confirmat oficial acest fapt într-o interpelare oficială. Dar nu te-ai oprit aici, ai mers mai departe și ne-ai prezentat nouă, membrilor comisiei de concurs, o caracteristică falsă în limba norvegiană cu aceeași ștampilă falsă...".

- ✓ încasarea cheltuielilor de judecată suportate în prezentul proces civil.

2. În motivarea acțiunii s-a invocat că, reclamantul a susținut cu succes concursul pentru ocuparea funcției vacante de administrator la ÎM „Direcția și Construcția Drumurilor" iar potrivit legislației naționale, prin decizia Consiliului municipal al Primăriei mun.Bălți, urma să fie dispus emiterea deciziei prin care să fie confirmată intrarea sa în această funcție, însă până în prezent o astfel de decizie nu a fost emisă.
3. A mai indicat că, pârâta este membrul Consiliului municipal al Primăriei mun. Bălți. Astfel, la adunarea Consiliului municipal al Primăriei mun.Bălți din 28.03.2024, în prezența reprezentanților mass-media, portalul independent din Bălți ESP, NordNews, canalul de televiziune TV Nord, pârâta, de la tribuna adunării a ținut cuvântare prin care a afectat demnitatea, onoarea și reputația profesională a sa, drept consecință, Consiliul municipal al Primăriei mun.Bălți a refuzat de a lua decizia prin care să fie confirmată intrarea sa în funcția de administrator la ÎM „Direcția Reparația și Construcția Drumurilor".
4. Alăturat a menționat că, pârâta a declarat în fața Consiliului municipal al Primăriei mun.Bălți și în prezența reprezentanților mass-media următoarele: „Fără a avea o asemenea experiență deplină, Dumneavoastră, Maxim Calmațui, posibil, cu susținerea grupului Dumneavoastră reprezentat de primarul doamna Elena Grițco, domnul Plești ați început să desenați acte false. Și acum, dragi consilieri, vreau să

vă spun deschis, că l-ați „tras” pe Calmații prin toate etapele concursului în baza unor acte false. Nouă, membrilor comisiei de concurs, ni s-au prezentat următoarele acte false și anume: contract de muncă fals, conform căruia Maxim Calmații ar fi lucrat într-o companie norvegiană în calitate de maistru. Da, doamna Elena, el într-adevăr a lucrat în această companie, dar nu în calitate de maistru, așa cum a indicat în acest act fals. Mai mult ca atât, voi cere ca aceste mostre să fie distribuite prin sală pentru ca toți consilierii să le poată vedea. Totul în acest contract este fals, începând cu faptul că compania nu a încheiat un astfel de contract cu Dumneavoastră, domnule Calmații. Acest contract conține o funcție falsă. În acest contract, ce ne-a prezentat nouă, membrilor comisiei de concurs, este aplicat un sigiliu fals și chiar o semnătură falsă a directorului, doamnei Olga, care mi-a confirmat oficial acest fapt într-o interpelare oficială. Dar nu te-ai oprit aici, ai mers mai departe și ne-ai prezentat nouă, membrilor comisiei de concurs, o caracteristică falsă în limba norvegiană cu aceeași ștampilă falsă...”.

5. În continuare a relevat că, în urma răspândirii informației false vizată, Consiliul municipal al Primăriei mun.Bălți, având cele livrate de către pârâtă la adunarea din 28.03.2024 a primit altă decizie prin care a numit în funcție de administrator la ÎM „Direcția Reparația și Construcția Drumurilor” o altă persoană, în regim temporar. Prin urmare, în urma cuvântării pârâtei, dânsul a fost prejudiciat prin neadmiterea la funcția de administrator al ÎM „Direcția Reparația și Construcția Drumurilor”.
6. Informația cu privire la prezentarea contractului de muncă fals, că nu a lucrat în calitate de maistru, că nu a fost încheiat contract de muncă cu întreprinderea „Betișor AS”, că contractul de muncă conține funcție falsă, că pe contractul de muncă este aplicată ștampila (sigiliu) și semnătura din numele administratorului falsă, că a prezentat o caracteristică cu ștampilă falsă este una mincinoasă, neadevărită prin factorul de decizie corespunzător iar prin urmare îi afectează demnitatea, onoarea și reputația profesională precum și i-a lezat dreptul la muncă prin refuzul Consiliului municipal Bălți de a confirma angajarea sa în funcție de administrator.
7. A mai reținut că, la 15.04.2024 a expediat în adresa pârâtei o reclamație, solicitând dezmințirea informației livrate în cadrul ședinței Consiliului municipal al Primăriei mun.Bălți din 28.03.2024, care a fost recepționată la 18.04.2024 însă până în prezent nu a primit răspuns.
8. În ansamblu, a susținut că declarațiile pârâtei făcute în adresa sa în public, în prezența reprezentanților mass-media, reprezintă judecăți de valoare fără substrat factologic suficient, bazate pe fapte care nu au avut loc și sunt denaturate până la falsitate, reprezintă falsuri, sunt exagerate și injurioase, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a persoanei.
9. Mai menționează că apărarea dreptului unei persoane la onoare, demnitate și reputație profesională presupune următoarele condiții: informațiile trebuie să fie răspândite, să lezeze onoarea, demnitatea și reputația profesională și să nu corespundă realității. În cazul declarațiilor lansate de pârâtă, informațiile despre dânsul au fost răspândite prin mass-media, nu corespund realității, conțin judecăți

de valoare fără substrat factologic suficient, sunt exagerate și injurioase. Aceste declarații au adus atingere onoarei, demnității și reputației profesionale a persoanei. Dânsul a fost învinuit de comiterea unor ilegalități fără ca autorul declarațiilor să prezinte probe în acest sens, fapt inadmisibil într-o societate democratică. Considerând că, declarațiile lansate de autor la data de 28 martie 2024 în cadrul ședinței Consiliului municipal, lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului, așa cum dândul nu le neagă, iar autorul nu a prezentat dovezi în susținerea lor.

10. În fapt reclamantul își întemeiază acțiunea pe prevederile art. 43 Cod civil și art.12 al Legii nr. 64 din 23 aprilie 2020 cu privire la libertatea de exprimare.

Poziția instanței de fond:

11. Prin hotărârea judecătoriei Bălți, sediul central din 15 iulie 2024 cererea de chemare în judecată înaintată de Calmații Maxim către Craevscaia-Derenova Cristina privind obligarea dezmințirii informației false și defăimătoare, a fost respinsă.

Solicitarea apelantului:

12. Cu respectarea termenului de atac prevăzut de art.362 CPC, la 125 iulie 2024 Calmați Maxim, reprezentat de avocatul Duca Denis a contestat cu apel nemotivat hotărârea instanței de fond, solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea civilă.
13. Prin încheierea Colegiului civil al Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel, s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate, a bonului taxei de stat și taxei de timbru.
14. La 07 octombrie 2024, reprezentantul apelantului Calmații Maxim, avocatul Duca Denis a depus cererea de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral, conform cerințelor formulate.

Argumentele părților:

15. În motivarea apelului s-a invocat că, prin funcţia pe care apelantul o deţinea şi pentru care urma să fie numit, într-adevăr reclamantul a acceptat un grad sporit din partea societăţii şi un nivel mai ridicat de toleranţă la critici şi la provocări, totuşi pârâta a exces drepturilor sale de critică nu doar şi-a exprimat opinia cu privire la candidat, în persoana reclamantului, așa cum a menţionat instanţa, dar a prezentat publicului informaţii false şi defaimătoare, acele informaţii nu au fost nici verificate și nici confirmate, mai mult, acuzându-l de prezentarea datelor false în faţa comisiei ceea ce conform legislației pe reprezintă infracţiune, astfel l-a acuzat în mod direct că ar fi comis o infracţiuni anume: „Totul în acest contract este fals, începând cu faptul, că compania nu a încheiat un astfel de contract cu Dumneavoastră, domnule Calmaţui. Acest contract conţine o funcţie falsă. În acest contract, ce ne-a prezentat nouă, membrilor com de concurs, este aplicat un sigiliu fals şi chiar o semnătură falsă a directorului, Dar nu te-ai oprit aici, ai mers mai departe şi ne-ai prezentat nouă, membr comisiei de concurs, o caracteristică falsă în limba norvegiană cu aceeaşi ştampilă falsă ”.

16. Susține că, această expunere a pârâtei nu reprezintă o critică ,, dar o acuzare direct care în sine este defăimătoare și falsă, nu are substract factologic suficient, deci au fost încălcate drepturile persoanei la respectul onoarei, demnității și reputației profisionale prevăzute de art. 7 al Legii cu privier la libertatea de exprimare.
17. Prin urmare, apelantul a demonstrat în fața instanței că pârâtul a răspândit informația și este defăimătoare, ca informație constituie o relatare cu privire la fapte și esență falsă, deci reclamantul și-a exercitat obligația probațiunii prevăzută de art. 24 al Legii sus menționate.
18. Mai mult, în sensul art. 24 alin.2) al Legii cu privire la liberatea de exprimare, pârâta nu a prezentat instanței nici referințe și nici alte probe, nu a dat declarații în fața instanței, deci nu și-a îndeplinit sarcina probațiunii în litigiul dat, pe când reclamantul a deovedit în fața instanței circumstanețele pe care le invocă.
19. Prin referința din 18 martie 2025 intimata Craevscaia-Derenova Cristina a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.
20. În ședința instanței de apel reprezentantul apelantului Calmațui Maxim, avocatul Duca Denis a susținut cererea de apel în mod integral cu toate motivele invocate.
21. Intimata Craevscaia-Derenova Cristina nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței. Procedura de citare legală a fost respectată prin intermediul poștei electronice (f.d.141 verso).
22. Prin urmare, în temeiul art. 379 alin.2) CPC, instanța de apel a dispus examinarea cauzei in lipsa intimatei Craevscaia-Derenova Cristina care a fost înștiințată în mod legal despre data și ora examinării cauzei.

Aprecierea instanței de apel:

23. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, examinând înscrisurile, audiind participanții la proces, Colegiul civil consideră apelul neîntemeiat şi pasibil respingerii din următoarele motive:
24. Potrivit art.362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
25. Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la 15 iulie 2024, iar cererea de apel a fost declarată la 15 iulie 2024 prin urmare, Colegiul consideră că apelantul s-a încadrat în termenul prevăzut de lege pentru declararea apelului.
26. Conform art. 385 lit. „a” CPC al RM instanța de apel după ce judecă apelul este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.
27. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
28. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărîrii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.

29. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
30. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
31. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
32. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.
33. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
34. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.
35. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
36. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul

judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

37. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.
38. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
39. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinîndu-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
40. Raportând dispoziţiile normelor suscitate la circumstanţele cauzei, evaluând soluţia primei instanţe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, instanța de apel consideră că concluzia instanţei de fond este una corectă, din următoarele raționamente.
41. Articolul 5 alin. 1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
42. Materialele cauzei atestă că, reclamantul Calmaţui Maxim a formulat o cerere de chemare în judecată către Craevscaia-Derenova Cristina privind obligarea dezmințirii informației false și defăimătoare și încasarea cheltuielilor de judecată.
43. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 15 iulie 2024 a respins acțiunea ca neîntemeiată.
44. Nefiind de acord cu hotărîrea instanţei de fond apelantul Calmaţui Maxim reprezentat de avocatul Duca Denis a contestat-o cu apel.

45. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil constată că soluția fondului este justă, fiind bazată pe interpretarea și aplicarea corectă a dispozițiilor legale, precum și pe cercetarea obiectivă a materialelor dosarului, situație ce impune menținerea actului judecătoresc contestat din următoarele considerente.
46. Potrivit art.21 Codului Civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.
47. Probatoriul cauzei atestă că, apelanatul Calmațui Maxim, în calitate de administrator interimar al ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți", a participat la concursul pentru ocuparea postului de administrator vacant în cadrul aceleiași întreprinderi.
48. Conform anexei la procesul-verbal nr. 03 din 22.02.2024, rezultă că acesta a promovat cu succes concursul respectiv (f.d.34).
49. Prin dispoziția primarului nr. 101 din 21.03.2024, a fost convocată ședința a II-a ordinară a Consiliului municipal Bălți pentru data de 28 martie 2024, ora 10:00, în sala de ședințe a Primăriei, cu ordinea de zi stabilită conform anexei (f.d.55), iar la punctul 57 al din ordinea de zi, s-a propus numirea d-lui Maxim Calmațui în funcția de administrator al ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri" (f.d.56).
50. În cadrul ședinței Consiliului municipal Bălți din 28.03.2024, pârâta-intimata Craevscaia-Derenova Cristina, în calitate de consilier și membru al comisiei de concurs din cadrul Consiliului municipal Bălți, a făcut o declarație în prezența reprezentanților mass-media referitoare la acest subiect.
51. Astfel, ultima a declarat următoarele: „Не имея полноценного такого опыта, Максим Калмацуй, вы наверное, при помощи вашей групировки в лице, может быть, примара, госпожи Елены Грицко, господина Плешки принялись рисовать фальшивые документы. А теперь, уважаемые советники, я хочу вам открыто заявить, что вы протащили Калмацуя через все етапы конкурса посредством фальшивых документов. Нам, членам конкурсной комиссии были представлены следующие фальшивые документы, а именно: фальшивый трудовой договор, по которому Максим Калмацуй работал в норвежской фирме якобы прорабом. Да, он действительно работал в этой фирме, доамна Елена, но не в качестве прораба, как он указал в этом фальшивом документе… В этом договоре – фальшиво все, начиная с того, что такого договора организация не заключала с вами, оказывается, господин Калмацуй! В этом договоре – фальшивая должность. В этом договоре который нам, членам конкурсной комиссии представили, - фальшивая печать и даже фальшивая подпись директора – доамны Ольги, которая официально мне это подтвердила при официальном запросе. Но вы здесь не остановились, вы пошли дальше и нам, членам конкурсной комиссии, представили фальшивую характеристику на норвежском языке с той же фальшивой

печатью”. (link:https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=IeF-xy3P464&ab_channel=Prim%C4%83riamunicipiuluiB%C4%831%C8%9Bi, minutul 19-21 și 34-38).

52. Nefiind de acord cu declarațiile pârâtei-intimatei Craevscaia-Derenova Cristina, apelantul-reclamant Calmațui Maxim prin cererea prealabilă din 15.04.2024 a solicitat intimatei Craevscaia-Derenova Cristina dezmințirea informației expuse de intimată în cadrul ședinței Consiliului mun. Bălți din 28.03.2024, cerere care a fost lăsată fără răspuns fapt ce a generat înaintarea prezentei acțiuni în instanța de judecată.
53. Astfel, reclamatul-apelantul Calmațui Maxim s-a adresat cu prezenta acțiune în instanța de judecată invocând că, prin acțiunile intimatei exprimate prin declarațiile făcute în cadrul ședinței Consiuliului municpiului Bălți din 28 martie 2024, i-a fost lezată onoarea, demnitatea și reputația profesională, precum și l-a lezat în dreptul la muncă.
54. În speță, Colegiul reține că, dreptul la apărarea onoarei, demnității şi reputației profesionale constituie un drept constituțional al persoanelor fizice şi juridice şi, concomitent, constituie o garanție a activității lor efective.
55. În conformitate cu alin. (1) – (4) art. 7 Legii nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.2) Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informaţia cumulează următoarele condiţii: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informaţie. 3) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. 4) Persoana lezată prin răspîndirea unor judecăţi de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecăţile de valoare cumulează următoarele condiţii: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie.
56. Articolul comentat consfințește garanțiile juridico-civile de apărare a drepturilor personale nepatrimoniale ale persoanelor fizice la onoare, demnitate şi reputație. Onoarea persoanei fizice reprezintă aprecierea socială a acesteia din partea societății. Demnitate este autoaprecierea din partea persoanei a calităților sale morale, profesionale.
57. Conform art.2 al aceleiași Legi, *defăimare* este răspîndire a informaţiei false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputaţia profesională a persoanei; *răspîndire a informaţiei* – proces de transmitere a informaţiei către alte persoane (cel puţin către o persoană, exceptînd persoana lezată); *informaţie* – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet şi/sau imagine; *fapt* – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiţii concrete de loc şi timp şi a cărui veridicitate poate fi dovedită.

58. În conformitate cu art.3 alin. (1)-(4) al Legii supra, Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei. 2) Libertatea de exprimare protejează atît conţinutul, cît şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează. 3) Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrîngeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti. 4) Restrîngerea libertăţii de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) şi doar în cazul în care restrîngerea este proporţională cu situaţia care a determinat-o, respectîndu-se echilibrul just dintre interesul protejat şi libertatea de exprimare, precum şi libertatea publicului de a fi informat.
59. Potrivit art. 24 alin. (1) și (2) al aceleiași Legi, 1) Reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informaţia; b) informaţia îl vizează şi este defăimătoare; c) informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat. 2) Pîrîtul trebuie să dovedească următoarele: a) informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspîndirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea ști că prin acţiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient.
60. Reiterând normele de drept citate supra, instanța de apel reține şi faptul că, persoana care se consideră lezată poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine că informația este falsă. Aspectul defăimător al informației nu se prezumă, iar persoana care se consideră lezată urmează și are obligația să dovedească că a suferit o atingere a personalității, a reputației profesionale.
61. Totodată, Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010 are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum şi un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare şi apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale şi vieții private şi de familie ale persoanei. În acest context la caz prezintă relevanță că legislatorul admite restrângerea libertății de exprimare pentru protejarea unui interes legitim, în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat şi libertatea de exprimare, precum şi libertatea publicului de a fi informat.

62. Conform art. 26 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană este în drept să ceară în instanţa de judecată dezminţirea relatărilor false şi defăimătoare cu privire la fapte.
63. În contextul argumentelor invocate de către reclamant-apelant privind defăimarea, lezarea demnității și reputației profesionale, Colegiul civil reține că onoarea, demnitatea și reptația profesională fac parte din drepturile civile nepatrimoniale. "Caracterul imaterial al dreptului nepatrimonial se manifestă prin faptul că el este lipsit de conţinut economic, adică nu poate fi apreciat exact, lui nu-i este caracteristică repararea pagubei, exercitarea lui nu presupune oferirea unui echivalent material din partea altor persoane."
64. Astfel, onoarea, demnitatea şi reputația profesională constituie obiecte specific ale apărării juridice prin mijloace civile, penale şi administrative. În acest sens, categoria "demnitate umană" este examinată mai mult în plan negativ, ca un drept legat de apărarea personalităţii contra acţiunilor/enunţurilor umilitoare, lezante.
65. De altfel, Colegiul reține că, potrivit art. 32 alin.(1) şi alin.(2) din Constituția RM, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziunea proprie.
66. Prin prisma prevederilor art. 10 alin.(1) al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roma, 04.11.1950), orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare.
67. În continure Colegiul atestă că, apelantul pretine că declarațiile intimatei făcute la data de 28.03.2024 în adresa sa în mod public, în sine reprezintă judecăți de valoare fără substract factologic suficient, declarații care au fost întemeiate pe fapte neveredice și denaturate până la nivelul falsului.
68. La acest capitol Colegiul reliefă că, judecata de valoare este definită ca opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit, iar expresia judecată de valoare fără substrat factologic suficient reprezintă judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată până la falsitate.
69. Astfel, judecățile de valoare pot fi prețioase, fără valoare sau negative, întemeiate sau neîntemeiate, convingătoare sau discutabile, însă acestea nu pot fi dezmințite prin hotărârea judecății, fiind posibil de a fi dezbătute prin replici, comentarii, răspunsuri.
70. Prin urmare principiul dat garantează fiecăruia libertatea gândirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin orice mijloc legal posibil. Acesta cuprinde de altfel şi libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau de a comunica informații, ori idei fără amestecul autorităților publice.
71. În contextul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a afirmat în jurisprudența sa (cauza Lavric versus România, pct.39) că trebuie făcută o distincție clară între fapte şi judecăți de valoare. Existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce

adevărul unor judecăți de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit. Cerința de a dovedi adevărul unei judecăți de valoare este imposibil de îndeplinit şi constituie o încălcare a libertății de exprimare.

72. Astfel, prin jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cazul Lingens, a stabilit existenta diferenței fundamentale între expunerea faptelor şi formularea judecăților de valoare: 1) expunerea unor fapte are un efect sporit de convingere, în același timp ea necesită demonstrarea corespunderii realității a acestor fapte; 2) formularea de opinii este legată de perceperea subiectivă a realității şi de aceea este imposibil a se demonstra corespunderea lor realității. Respectiv legislația nu trebuie să ceară o atare demonstrare, dar nu a stabilit modul şi criteriile de diferențiere a faptului de judecata de valoare.
73. Tot aici Colegiul civil ține să menționeze că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, prevederile cadrului legal și specificul litigiilor de acest gen, instanțele de judecată țin cont de următoarele criterii de diferențiere a faptului de judecată de valoare: 1) limbajul utilizat la răspândirea informației. În cazul în care informația este redată utilizându-se expresii clare, care vorbesc despre lucruri concrete, informația poate fi caracterizată drept conținând fapte. Dacă autorul operează cu un limbaj emfatic sau expresii de probabilitate sau ipotetice, atunci mai curând este vorba de opinie. 2) contextul și ambianța în care sunt răspândite informațiile respective. 3) posibilitatea de a verifica. În timp ce veridicitatea sau falsitatea unui fapt poate fi verificată, opinia poate fi caracterizată doar după principiul "dreaptă sau nedreaptă".
74. Totodată, instanța de apel reține că, libertatea de a critica statul, autoritățile publice şi persoanele care exercită funcții publice este prevăzută la art.9 al Legii cu privire la libertatea de exprimare.
75. Astfel, în conformitate cu prevederile art.9 alin.4) al Legii reținute, persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care şi-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența şi exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.
76. Iar potrivit art.6 alin.(1) și (2) din Legea cuprivire la libertatea de exprimare, orice persoană are libertatea de a primi informaţii de interes public prin intermediul mass-mediei. Apărarea onoarei, demnităţii sau reputaţiei profesionale nu poate prevala asupra libertăţii publicului de a primi informaţii de interes public.
77. În contextul dispozițiilor legale citate Colegiul reliefă că, persoanele publice, au fost recunoscute ca persoane care au acceptat implicit un nivel sporit de atenţie şi critică, în schimbul posibilităţii de a juca un rol semnificativ în viaţa şi dirijarea societăţii. Respectiv, ei trebuie să dea dovadă de toleranţă sporită faţă de expresii defăimătoare, iar instanţele judiciare prin jurisprudenţa lor trebuie să contribuie la consolidarea unei realităţi, în care calitatea de persoană publică să fie un impediment major pentru a câştiga un proces privind apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale.

78. Limitele criticii acceptabile în adresa personalităților publice sunt mai largi decât ale celeai în adresa persoanei particulare.
79. Potrivit prevederilor art. 2 al Legii cu privire la liberatatea de exprimare, *persoană care exercită funcţii publice* – persoană fizică care exercită atribuţiile puterii publice (executive, legislative ori judecătoreşti) sau persoană juridică ce prestează servicii de utilitate publică, sau *persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia.*
80. Colegiul civil analizând declarațiile intimatei Craevscaia-Derenova Cristina făcute la data de 28.03.2024, constată că aceste declarații au constat în exprimarea unei opinii referitoare la canditatura reclamantului pentru funcția de administrator al ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" și asupra îndeplinirii condițiilor necesare de către acesta pentru ocuparea acestei funcții. Aceste opinii au avut caracter de evaluare a activității și eligibilității reclamantului și nu au vizat în mod direct sau intenționat afectarea reputației profesionale a acestuia.
81. De altfel, intimata Craevscaia-Derenova Cristina, în exercitarea atribuțiilor sale de consilier, și-a exercitat drepturile și responsabilitățile conform legislației în vigoare, iar Consiliul municipal Bălți analizează și adoptă decizii și pe baza informațiilor furnizate de consilieri.
82. Astfel, participarea intimatei în ședința din 28.03.2024, în care a prezentat informații legate de activitatea de muncă a reclamantului, reprezintă o exercitare legală a atribuțiilor sale, fără a se constata vreun atentat la reputația profesională a reclamantului-apelant.
83. Mai mult ca atât, informația difuzată este legată de sfera publică a activității apelantului datorită funcției pe care a ocupat-o în calitate de administrator interimar al ÎM „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți", iar subiectul discutat în ședința consiliului local viza gestionarea eficientă a Întreprinderii Municipale „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți" prin numirea unui administrator, fiind o chestiune fundamentală pentru buna administrare și interesul comunității.
84. În altă ordine de idei, pornind de la statutul social al reclamantului, care este o persoană publică și prin urmare acționând în spațiul public fiind expus inevitabil și conștient unui control atent din partea atât a statului cât și a publicului, Colegiul pune în evidență faptul că dânsul benevol a acceptat spre deosebire de persoanle private, un grad sporit de intres din partea societății, a instituțiilor mass-media, respectiv ultimul trebuie să arate o mai mare toleranță în această privință.
85. Prin urmare, instanța de apel aprecizează că declarțiile intimatei Craevscaia-Derenova Cristina făcute în cadrul ședinței Consiliului municipal Bălți din 28.03.2024, nu este de natură să aducă o atingere onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamantului/apelant, astfel încât ultima nu a folosit sintagme injurioase sau înjositoare în raport cu apelantul Calmațui Maxim.
86. Cu titlu secund, Colegiul ține să menționeze că intimata Craevscaia-Derenova Cristina şi-a exercitat un drept prevăzut de Constituție şi anume dreptul la exprimare, ceea ce constituie o cauză care înlătură caracterul ilicit al faptei, or, la caz se atestă că intimata nu a avut intenția de a leza reputația profesională a

apelantului, nedepășind prin declarațiile sale limitele impuse de Lege în raport cu apelant.

87. Astfel, pretențiile reclamantului prin care solicită dezmințirea informației răspândite de către intimata Craevscaia-Derenova Cristina în cadrul ședinței Consiliului mun.Bălți din 28.03.2024, nu cumulează cele 3 condiții necesare pentru a obliga pârâta/intimata dezmințirea informației, şi anume: declarațiile trebuie să îndeplinească aceste 3 condiții cumulativ: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informație (art.7 alin.4) al Legii cu privire la libertatea de exprimare).
88. Totodată, Colegiul consideră că afirmațiile intimatei a căror dezmințire se solicită, se bazează pe un substrat factologic suficient. Or, în referința la cererea de apel, intimata a prezentat răspunsul directoarei Betișor AS, Bețișor Olga în care s-a reținut următoarele „*Documentele prezentate de Dl Maxim din partea firmei Betişor AS nu sunt veridice. Contractul este falsificat şi datele prezentate în el sunt modificate față de cele din original. Dl Maxim Calmații a fost angajat în compania Betişor AS în calitate de muncitor în construcții cu salariu minim pe piață construcțiilor de 200 kr/ora şi niciodată nu a activat în calitate de șef de șantier/șef de construcții. Pe contractul trimis de Dvoastră este prezentă ștampila falsă a companiei. Noi nu aplicăm ștampile pe contractele emise angajaților. Semnătura angajatorului, în numele meu este falsificată și nu corespunde originalului. Dlui Maxim nu i s-a eliberat nici o referință pe parcursul activității sale şi nici după”.*
89. Astfel, în situația în care intimata în discursul său susținut în cadrul ședinței Consiliului mun.Bălți din 28.03.2024 s-a bazat pe informția recepționată de la compania Betișor AS al cărei director este Bețișor Olga și nemijlocit a făcut referire la circumstanțele indicate în acel răspuns, opinia sa privind veridicitatea actelor prezentatate comisiei de concurs de către apelant, nu poate fi considerată ca fiind expusă fără un substrat factologic suficient.
90. La fel, este de menționat că, potrivit prevederilor art. 27 alin.1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană ale cărei drepturi sau interese au fost lezate prin răspîndirea unor judecăţi de valoare fără substrat factologic suficient are dreptul la replică.
91. Colegiul menționează că, dreptul la replică este garantat pentru orice persoană ale cărei drepturi sau interese au fost lezate prin răspândirea unor judecăți de valoare fără un fundament factologic adecvat.
92. Astfel, având în vedere aceste aspecte, apelantul Calmații Maxim nu a fost lipsit de dreptul de a-și exercita dreptul la replică, pentru a-și apăra drepturile și interesele afectate de eventuale judecăți de valoare nefondate sau nejustificate.
93. Alăturat instanța de apel reține că, natura defăimătoare a informațiilor nu se prezumă, acest fapt trebuie de dovedit fapt reținut în art.24 al Legii cu privire la libertatea de exprimare.
94. În consecință, contrar aserțiunilor reclamantului-apelantului, instanța de apel reține că orice persoană are dreptul să-și formeze propriile concepții privitor la viața

socială și nimeni nu poate fi urmărit sau condamnat pentru opiniile sale, opinii care într-o societate democratică, pot fi contradictorii întru asigurarea funcționării normale a acesteia, concluzie justificată prin constatarea nedepășirii de către intimată a limitelor instituite de Lege, motiv pentru care Colegiul atestă existența unui echilibru între dreptul la liberă exprimare a intimatei Craevscaia-Derenova Cristina, garantată de art.10 al CEDO și protecția reputației reclamantei-apelantei.

95. Dat fiind faptul că nici în prima instanță și nici în instanța de apel nu au fost constatate careva circumstanțe care ar demonstra temeinicia pretenției de bază, instanța de fond just a respins și pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată, or acestă pretenției este una subsecventă pretenției de bază.
96. În concluzie, instanța de apel apreciază drept neîntemeiate argumentele apelantului, referitor la netemeinicia și ilegalitatea hotărârii contestate, or, este de reiterat faptul că potrivit celor constatate atât în prima instanță dar și în instanța de apel, răspândirea a careva informaţii fără substrat factologic suficient și care ar leza drepturile apelantului și anume onoarea, demnitatea și reputația profesională, nu a fost constatată și nu a fost demonstrată prin probe veridice.
97. Urmare celor relatate mai sus, Colegiul conchide că apelantul nu a prezentat argumente verosimile și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță, iar în lipsa unor argumente coerente și convingătoare, precum și a unui suport probator de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, Colegiul conchide că instanța de fond a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a oferit apreciere justă probelor administrate și a aplicat corect normele de drept material și procedural, hotărârea fiind în concordanță cu art. 239-240 din Codul de procedură civilă.
98. Prin urmare, prima instanță a examinat pricina respectivă în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfășurând examinarea litigiului pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încît părţile au avut posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu pricina dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei, respectiv acordând posibilitate participanților la proces de a-și expune poziția, totodată păstrîndu-și imparţialitatea şi obiectivitatea, creînd condiţii pentru exercitarea drepturilor participanţilor la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanţelor reale ale pricinii.
99. Reieşind din cele expuse, instanța de apel consideră că, motivarea pretenţiilor expuse în cererea de apel nu sunt bazate pe careva probe concludente, deaceea se ajunge la concluzia că apelul trebuie să fie respins, iar hotărârea primei instanţe - menţinută.
100. În temeiul art.385 lit. „a” CPC al RM, Colegiul civil

decide:

Respinge cererea de apel declarată de Calmațui Maxim reprezentat de avocatul Duca Denis.

Menține hotărârea judecătoriei Bălți, sediul central din 15 iulie 2024 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Calmațui Maxim către Craevscaia-Derenova Cristina privind obligarea dezmințirii informației false și defăimătoare, fără modificări.

Decizia este definitivă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Ivan Parii** **Natalia Costaș**